

Ruimtelijke Ordening bij Besluit van de Vlaamse Regering van 15 mei 2009 (B.S., 20 augustus 2009) houdende coördinatie van de decreetgeving op de ruimtelijke ordening, en bij inbreuk op art. 4.2.1.c) en art. 6.1.1. alinea 1-1° van deze Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, zonder stedenbouwkundige vergunning, een landelijke woning grotendeels te hebben gesloopt,

- ligging: te
- kadaster: Gemeente

- oppervlakte: 18 are
- eigenaars:
- vruchtaebruiker:

geboren te
gepensioneerde, wonende te

naakte eigenaar:

ondernemingsnummer

gevestigd te

De rechtbank van eerste aanleg te Brugge, 15de kamer, besliste bij vonnis van 18 oktober 2011, op tegenspraak, als volgt:

**op strafrechtelijk gebied:*

Verklaart de feiten onder de tenlastelegging lastens eerste beklagde bewezen.

Gelast in hoofde van eerste beklagde de opschorting van de uitspraak van de veroordeling gedurende een termijn van een jaar.

Verklaart de feiten onder de tenlastelegging lastens tweede beklagde bewezen.

Wijst het verzoek van tweede beklagde tot het gelasten van de opschorting van de uitspraak van de veroordeling af als ongegrond.

Veroordeelt tweede beklagde tot een geldboete van vijfhonderd euro.

Veroordeelt beklagden tot het betalen van:

- elk de helft van de gedingskosten, in hun geheel begroot op € 103,80, hetzij elk € 51,90;
- elk een vergoeding van € 31,28.

Zegt dat bij toepassing van artikel 1 van de Wet van 5 maart 1952 zoals gewijzigd bij de wetten van 22 december 1989, 20 juli 1991, 26 juni 1992, 24 december 1993, 26 juni 2000 en 7 februari 2003 voormelde geldboete met vijfenveertig decimes verhoogd wordt en aldus gebracht op € 2.750,00.

Verplicht de tweede beklagde om boven de correctionele hoofdstraf een bedrag van € 25 + 45 opdecimen = € 137,50 te betalen bij wijze van bijdrage tot de financiering van het bijzonder Fonds tot hulp aan de

slachtoffers van opzettelijke gewelddaden en aan de occasionele redders.

Beveelt de beklagden over te gaan tot het herstel van de plaats te

kadastraal oekend onder gemeente

in de oorspronkelijke toestand door het afbreken van de woning en bergingen (inclusief vloerplaat en fundamenteën), het opvullen van de bouwput met zuivere teelaarde en de verwijdering van de afbraakmaterialen van het terrein, binnen een termijn van zes maanden vanaf de dag waarop dit vonnis in kracht van gewijsde zal treden.

Beveelt dat voor het geval dat de plaats niet in de oorspronkelijke toestand wordt hersteld binnen de voormelde termijn de gewestelijk stedenbouwkundige inspecteur en het college van burgemeester en schepenen van van ambtswege in de uitvoering ervan kunnen voorzien overeenkomstig hetgeen is bepaald in artikel 6.1.46 VCRO.

Zegt voor recht dat op vordering van de gewestelijk stedenbouwkundig inspecteur door elke beklagde een dwangsom zal worden verbeurd van € 125 per dag vertraging in de nakoming van dit bevel, te rekenen vanaf het verstrijken van de termijn van zes maanden vanaf de dag waarop dit vonnis in kracht van gewijsde zal treden.

op burgerrechtelijk gebied:

Houdt ambtshalve de burgerlijke belangen aan voor wat betreft de gebeurlijke vorderingen van niet-vergoede schadelijders, gezien de zaak wat dit betreft niet in staat is (artikel 4 van de Wet van 17 april 1878 houdende de voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering, gewijzigd door artikel 2 van de Wet van 13 april 2005)."

Tegen dit vonnis werd hoger beroep ingesteld op:

- 28 oktober 2011 door de beklagde tegen alle beschikkingen;
- 28 oktober 2011 door de beklagde tegen alle beschikkingen;
- 2 november 2011 door het openbaar ministerie.

1. Het hof hoorde op de openbare rechtszitting van 17 oktober 2013 in het Nederlands:

- de eerste beklagde in zijn middelen van verdediging, bijgestaan door meester advocaat met kantoor te

- de tweede beklagde in zijn middelen van verdediging, vertegenwoordigd door meester advocaat met kantoor te in zijn hoedanigheid van lasthebber ad hoc,
- het openbaar ministerie in zijn vordering bij monde van substituut-procureur-generaal,
- de eiser tot herstel vertegenwoordigd door meester voor meester beiden advocaat met kantoor te

2. Elk hoger beroep werd tijdig en regelmatig naar vorm ingesteld en is ontvankelijk.

3. Terecht stelde de eerste rechter dat de te last gelegde feiten sinds 1 september 2009 een inbreuk uitmaken op artikel 4.2.1.1° Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, strafbaar gesteld door artikel 6.1.1, eerste lid Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening.

Ten onrechte wordt in de telastlegging melding gemaakt van de wijziging van het Stedenbouwdecreet 1999 door het decreet van 27 maart 2009 en wordt gesteld dat de beklagde de handelingen stelde "bij inbreuk op art. 4.2.1.c) en art. 6.1.1. alinea 1-1° van deze Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening". Te last gelegde feiten moeten immers omschreven, of gekwalificeerd, worden volgens de strafwet van toepassing op het ogenblik dat de feiten gepleegd werden.

Het hof verbetert de telastlegging dan ook als volgt:

"te in de periode tussen 1 januari 2008 en 23 mei 2008,

de eerste en de tweede:

bij inbreuk op artikel 99,1-1 van het decreet houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening van 18 mei 1999 (B.S., 8 juni 1999), strafbaar gesteld door artikel 146, 1° van dit decreet, zonder voorafgaande stedenbouwkundige vergunning, een landelijke woning grotendeels te hebben gesloopt, (...)

De zo verbeterde telastlegging slaat op dezelfde feiten als aanhangig gemaakt door de rechtstreekse dagvaarding. Het is over de zo verbeterde telastlegging dat tegenspraak werd gevoerd. Telkens hierna sprake is van de telastlegging, betreft het deze zoals hier verbeterd.

4. Het hof verwijst naar het feitenoverzicht van de eerste rechter en maakt dit tot het zijne.

5. Terecht stelde de eerste rechter vast dat de decreten, dit is tot 1 september 2009 het Stedenbouwdecreet 1999 en vanaf 1 september 2009 de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, geen aanduiding bevatten van het moreel element van de erin strafbaar gestelde handelingen, zodat het bewust en vrijwillig handelen volstaat. Dat van dit laatste sprake is wordt verondersteld bij het plegen van de materiële handeling, die als de uiting van de vrije en bewuste wil van de betrokkenen moet worden aangezien, wanneer zij het bestaan van een

schulduitsluitingsgrond of rechtvaardigingsgrond, zoals noodtoestand niet aannemelijk maken.

6. Eveneens terecht oordeelde de eerste rechter dat de inbreuk bewezen is: er was geen voorafgaande schriftelijke stedenbouwkundige vergunning voorhanden, waar deze voor de gestelde handelingen en werken vereist was. Het bewijs voor het misdrijf volgt uit de vaststellingen door de politie van de politiezone het fotodossier, de verklaring van en de verklaring van de eerste beklagde.

7. De eerste beklagde gaf opdracht tot het uitvoeren van de handelingen en werken. De te last gelegde feiten moeten de eerste beklagde worden toegerekend. Voor het hof verklaarde hij deze feiten niet te betwisten. Evenmin riep hij schulduitsluitings- of rechtvaardigingsgronden in.

8. De eerste beklagde is de vruchtgebruiker van het perceel, en dit samen met aanpalende percelen. De percelen zijn eigendom van de tweede beklagde. Dit is een patrimoniumvennootschap, waarvan de eerste beklagde verklaarde "de voorzitter" te zijn (stuk 242, strafdossier).

9. De tweede beklagde riep de noodtoestand, minstens overmacht, als rechtvaardigingsgrond in: om het goed te vrijwaren tegen onomkeerbare verloederen en om haar ('bloot' of 'naakt') eigendomsrecht te beschermen, kon de tweede beklagde niet anders dan "wederrechtelijke acties" te ondernemen.

10. Met juiste overwegingen heeft de eerste rechter geoordeeld dat het bestaan van een noodtoestand of een overmachtssituatie voor de tweede beklagde niet aannemelijk werd gemaakt. De gemeente stelde vast dat "de stabiliteit van het gebouw nooit in gedrang werd gebracht".

Het eigendomsrecht van de tweede beklagde is op geen enkele wijze in het gedrang gebracht: door het verloederen of zelfs vervallen van het gebouw verdwijnt haar eigendomsrecht niet; dat eventueel de waarde van het eigendom hierdoor vermindert doet aan deze vaststelling geen afbreuk.

11. De tweede beklagde handelde door het toedoen van de eerste beklagde. Het blijkt dat binnen de tweede beklagde het uitvoeren van de handelingen zonder voorafgaande stedenbouwkundige vergunning een bewuste keuze was om de waarde van haar eigendom te vrijwaren. Er is sprake van een eigen fout van de rechtspersoon die de tweede beklagde is. Aldus rekent het hof de bewezen telastlegging ook de tweede beklagde toe.

12. Het bewezen misdrijf is wetens en willens gepleegd, zodat het hof de strafuitsluitingsgrond van artikel 5, tweede lid Strafwetboek niet toepast.

13. De beklagden hebben wetens en willens een manifest wederechtelijke toestand tot stand gebracht.

Het belang van de gemeenschap bij de naleving van de voorschriften die een goede ruimtelijke ordening beogen hebben zij ondergeschikt gemaakt aan hun eigen patrimoniale belangen. Slechts een geldboete voor elk van hen, zoals hierna bepaald, vormt een passende en aangewezen bestraffing van aard deze beklaagden te doen inzien dat zij zich in de toekomst strikt aan de voor deze materie geldende voorschriften dienen te houden. Op de vraag tot het gelasten van de opschorting van de uitspraak van veroordeling gaat het hof dan ook niet in. De hierna opgelegde geldboete is niet van aard de sociale declassering van de beklaagden te bewerkstelligen, noch om hun sociale reclassering in gevaar te brengen. Enkel de hoge leeftijd van de eerste beklaagde, is geen reden om de opschorting te gelasten.

De hierna voor de eerste beklaagde bepaalde vervangende gevangenisstraf is, binnen de wettelijke grenzen, aan de opgelegde geldboete aangepast.

De feiten werden gepleegd na 29 februari 2004 en voor 1 januari 2012, zodat het hof de geldboeten vermeerderd met 45 decimes.

14. De bijdrage tot financiering van het Bijzonder Fonds tot Hulp aan de Slachtoffers van Opzettelijke Gewelddaden en aan de Occasionele Redders dient te worden bepaald op € 25, sinds 1 januari 2012 te vermeerderen met 50 opdecimes tot € 150, ongeacht de datum van de bewezen verklaarde feiten; deze bijdrage heeft een eigen aard en is geen straf.

De vergoeding voor administratieve kosten moet sinds 1 december 2012 en na indexatie worden bepaald op € 51,20 (art. 91, tweede lid, van het Algemeen Reglement op de gerechtskosten in strafzaken vastgesteld bij K.B. van 28 december 1950, zoals laatst gewijzigd bij art. 1 van het K.B. van 13 november 2012, B.S., 29 november 2012). Ook deze vergoeding heeft een eigen aard en is geen straf.

15. Het hof veroordeelt de beklaagden op grond van artikel 50 Strafwetboek hoofdelijk tot de kosten in eerste aanleg en in beroep.

16. De eerste rechter oordeelde juist en op goede gronden, die het hof tot de zijne maakt, over de herstellvordering van de stedenbouwkundig inspecteur.

Aanvullend overweegt het hof het volgende:

Art. 6.1.41, § 1 VCRO bepaalt: *"Naast de straf kan de rechtbank bevelen de plaats in de oorspronkelijke toestand te herstellen of het strijdige gebruik te staken, en / of bouw- of aanpassingswerken uit te voeren en / of een geldsom te betalen gelijk aan de meerwaarde die het goed door het misdrijf heeft verkregen. (...) De herstellvordering wordt ingesteld met inachtneming van volgende regelen:*

1° voor misdrijven die bestaan, of onder meer bestaan, uit het verrichten van handelingen in strijd met een stakingsbevel of in strijd met de stedenbouwkundige voorschriften aangaande de voor het gebied

toegelaten bestemmingen, voor zover daarvan niet op geldige wijze is afgeweken, wordt gevorderd:

- a) hetzij de uitvoering van het herstel van de plaats in de oorspronkelijke toestand of de staking van het strijdige gebruik,*
- b) hetzij, zo dit kennelijk volstaat om de plaatselijke ordening te herstellen, de uitvoering van bouw- of aanpassingswerken,*
- c) hetzij, indien het gevolg van het misdrijf kennelijk verenigbaar is met een goede ruimtelijke ordening, het betalen van een geldsom gelijk aan de meerwaarde die het goed door het misdrijf heeft verkregen;*

2° voor andere misdrijven dan deze, vermeld in 1°, wordt de betaling van de meerwaarde gevorderd, tenzij de overheid die de herstellvordering instelt, aantoont dat de plaatselijke ordening hierdoor kennelijk op onevenredige wijze zou worden geschaad, in welk geval één van de maatregelen, vermeld in 1°, wordt gevorderd.

Voor de diverse onderdelen van éénzelfde misdrijf kunnen verschillende herstelmaatregelen worden gevorderd, indien deze voldoende individueelbaar zijn."

Deze bepaling moet worden gelezen in de context van artikel 159 Grondwet, krachtens hetwelk de rechter geen gevolg mag geven aan bestuurshandelingen die niet met de wetten overeenstemmen. De rechter dient de herstellvordering op haar externe en interne wettigheid te toetsen en te onderzoeken of ze strookt met de wet, dan wel of ze op machtsoverschrijding of machtsafwendings berust. Meer bepaald dient het hof na te gaan of de beslissing van het bestuur om het herstel van de plaats in de oorspronkelijke toestand te vorderen uitsluitend met het oog op de goede ruimtelijke ordening is genomen. Het behoort het hof niet de opportuniteit van de gevorderde maatregel te beoordelen.

De vermelde bepalingen bevatten geen onweerlegbaar vermoeden dat, behoudens de mogelijkheid van bouw- of aanpassingswerken, de plaatselijke ordening steeds is geschaad zodra het misdrijf erin bestaat te hebben gehandeld in strijd met niet voor afwijking vatbare bestemmingsvoorschriften. De bepaling "voor zover daarvan niet op geldige wijze is afgeweken" in artikel 6.1.41, § 1, eerste lid, 1° VCRO, houdt niet in dat zelfs wanneer de constructie vanuit het standpunt van de goede ruimtelijke ordening aanvaard kan worden, bij wettelijke onmogelijkheid tot regularisatie het herstel in de oorspronkelijke toestand, dit is de afbraak, moet worden bevolen.

Het bevelen van een herstelmaatregel vereist dat de plaatselijke ordening door het misdrijf is geschaad en de maatregel er toe strekt deze plaatselijke ordening te herstellen. Het is dus niet zo dat bij een niet-regulariseerbare overtreding van de bestemmingsvoorschriften de afbraak steeds moet worden bevolen, ongeacht de impact van de constructie op de plaatselijke ordening.

Overeenkomstig artikel 1 Eerste Aanvullend Protocol EVRM, moet de rechter nagaan of de vordering van de stedenbouwkundig inspecteur om een bepaalde herstelmaatregel te vorderen, uitsluitend met het oog op de goede ruimtelijke ordening is genomen. Hij moet de vordering die

gebaseerd is op motieven die vreemd zijn aan de ruimtelijke ordening of op een opvatting van een goede ruimtelijke ordening die kennelijk onredelijk is, zonder gevolg laten.

Uit de motieven van de herstellvordering, die de eerste rechter aanhaalde (blad 6 van het bestreden vonnis), blijkt voldoende dat de herstelmaatregelen uitsluitend met het oog op de goede ruimtelijke ordening zijn gevorderd.

Het hof bevestigt de beslissing van de eerste rechter over de herstellvordering, met de aanvulling dat de termijn voor het herstel aanvang neemt vanaf het tijdstip dat het arrest kracht van gewijsde zal hebben.

17. Er zijn geen burgerlijke belangen niet in staat van wijzen, zodat het hof deze niet aanhoudt.

OP DEZE GRONDEN

het hof,

rechtsprekend op tegenspraak,

gelet op de artikelen hiervoor aangehaald, de artikelen aangehaald door de eerste rechter en:

- art. 211 en 211bis Sv.,
- art. 24 van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken,

verklaart de beroepen ontvankelijk en er ten gronde over beslissend met eenparige stemmen:

bevestigt het bestreden vonnis in de beslissing over de herstellvordering, met de aanvulling dat de termijn voor het herstel aanvang neemt vanaf het tijdstip dat dit arrest kracht van gewijsde zal hebben.

wijzigt het bestreden vonnis voor het overige als volgt:

verbetert de telastlegging zoals vermeld in randnummer 3,

veroordeelt de eerste beklaagde voor het bewezen misdrijf tot een geldboete van € 300, vermeerderd met 45 decimes tot € 1.650 of een vervangende gevangenisstraf van een maand,

veroordeelt de tweede beklaagde voor het bewezen misdrijf tot een geldboete van € 500, vermeerderd met 45 decimes tot € 2.750,

veroordeelt elke beklaagde tot betaling van de bijdrage van € 25 aan het Slachtofferfonds, met 50 decimes vermeerderd tot € 150,

veroordeelt elke beklaagde tot betaling van de vergoeding voor administratieve kosten van € 51,20,

veroordeelt de beklaagden hoofdelijk tot de kosten, voor het openbaar ministerie begroot op € 103,80 in eerste aanleg en € 236,89 in beroep,

houdt de burgerlijke belangen niet aan.

Kosten eerste aanleg: € 103,80

Kosten beroep:

Afschrift vonnis: € 25,65
Afschriften akten hb: € 8,55
Opstelrecht ber. bekl.: € 60,00
Dagvaarding: € 121,15

€ 215,35

+ 10 % : € 21,54

Totaal: € 236,89

Dit arrest is gewezen te Gent door het hof van beroep, tiende correctionele kamer, samengesteld uit kamervoorzitter als voorzitter, en de raadsheren en en in openbare terechtzitting van 17 januari 2014 uitgesproken door voorzitter in aanwezigheid van substituut-procureur-generaal, met bijstand van griffier